

Oldenzaal, Dinkelland, Losser en Tubbergen

In deze editie

De interviews met diverse politici

Welke Tweede Kamer partij zorgt ervoor dat de toekomstperspectief is in Noord-Oost Twente?

Voor de nieuwe generatie
Voor ons aalemaal
windenergie 17 maart 2021
Twente
PVV RES
CDA Landbouw
SP
VVD DENK
Laura Bromet
D66
Familiebedrijf
TWEEDE KAMER
VERKIEZINGEN
Eline Vedder
Stikstof
Roelof Bisschop
BBB
Mestbeleid
SGP PvdA
Partij voor de Dieren
Tjeerd de Groot
Toekomstperspectief
Groen Links
Caroline van der Plas
Noord-Oost Twente
Forum voor democratie

Beste leden,

4 jaar geleden hadden we bij zalencentrum Ensink een fantastisch debat met kandidaat Kamerleden die landbouwwoordvoerder wilden worden. Aan de hand van stellingen en vragen uit de zaal konden de kandidaat Kamerleden hierop hun visie geven voor de landbouw in Noord Oost Twente. Helaas is dat dit jaar niet mogelijk, maar om jullie als leden toch zo goed mogelijk te informeren over wat kandidaat Kamerleden weten en denken over Noord Oost Twente zijn er diverse politieke partijen aangeschreven om mee te doen met een interview. Van een aantal kandidaten hebben wij een reactie ontvangen en een aantal wilden graag meewerken aan dit interview.

Verderop in deze nieuwsbrief leest u of Tjeerd de Groot (D66) ook de veestapel in Noord Oost Twente wil halveren? Jan Klink (VVD) wat is zijn achtergrond met de agrarische sector? Wat drijft Caroline van de Plas (BBB) om een nieuwe partij op te richten? Kent Laura Bromet (Groen Links) Noord Oost Twente? Wat wil Eline Vedder (CDA) als Drentenaar voor ons betekenen in Noord Oost Twente? En wat drijft Roelof Bisschop (SGP) om zich zo in te zetten voor de boeren in Noord Oost Twente?

Als bestuur hopen wij jullie zo mee te helpen met het maken van een goede keuze op 17 maart a.s.

P.s. denken jullie aan de jaarvergadering op 23 maart a.s. en 14 april (hopelijk fysiek) hebben wij de voorzitter van LTO Nederland Sjaak van der Tak bij ons op bezoek.

**Met vriendelijke groet,
Martin Oldenhof, interim duovoorzitter
06-23102783**

06 / **Eline Vedder**
CDA

08 / **Jan Klink**
VVD

10 / **Tjeerd de Groot**
D66

12 / **Laura Bromet**
Groen Links

14 / **Roelof Bisschop**
SGP

16 / **Caroline van der Plas**
BBB

Laatste pagina's **Verkiezingsmanifest**

De vragen die gesteld zijn aan de 2e kamer leden/ beoogd landbouwwoordvoerders

Wanneer ben u voor het laatst in Noord-Oost Twente geweest?

- o Nog nooit? Wanneer bent u van plan dat te doen?
- o Wat is u toen overkomen?

Het landschap in Noord-Oost Twente is kenmerkend voor het gebied. Mag dat van u veranderen voor bv. opwek van duurzame energie?

- o Zo ja, waar geeft u de voorkeur aan? Zon (veld of dak), wind (grote of erf molens) biogas uit mest, toekomstige ontwikkelingen van nieuwe energievormen (waterstof)
- o Zo nee, waarom niet en hoe moeten we dan de doelstellingen gaan halen of mogen we de opwek van biogas uit mest gaan ruilen tegen energie opwek wat nu nog niet mogelijk is volgens de RES Twente.

Doordat wij aan de grens zitten zien wij ook wat er gebeurt in het buurland Duitsland. De regels zijn daar minder streng op sommige punten. Het mestbeleid (uitrij periode) is er een van. Vindt u ook dat er een mestbeleid in Europa moet komen?

- o Zo ja, wat zou u erin zetten;
- o Zo nee, waarom niet. Er wordt toch al heel lang gesproken over een gelijk speelveld in de EU;

Er wordt veel gesproken over gemengde teelten op grond omdat dat beter zou zijn voor de bodem en reductie op gewasbeschermingsmiddelen. In Noord-Oost Twente is er voornamelijk zandgrond, hier kun je niet zoveel verschillende gewassen telen (met een rendabele opbrengst) als in de polderklei. Zou u het verplicht willen stellen om meer verschillende gewassen te telen met een grotere rotatie?

- o Zo ja, waarom en welke gewassen?
- o Zo nee, hoe gaat u zich daarvoor inzetten?

Noord-Oost Twente wordt vooral gekenmerkt door het coulisselandschap. Nu zijn er plannen om nog meer bomen te planten t.b.v. een beter klimaat / biodiversiteit. Bomen hebben negatieve effecten m.b.t. gewasgroei voor de agrarische sector en indirect ook een negatief effect op het klimaat m.b.t. koolstof vastlegging en verzuring van de bodem wat zorgt voor meer uitspoeling. Vindt u dat er ook in Noord Oost Twente meer bomen moeten komen?

- o Zo ja, waar moeten deze komen.
- o Als ze bij boerenland in de buurt komen krijgen de boeren dan een vergoeding voor het opbrengstverlies?
- o Zo nee, hoe gaat u zich daarvoor inzetten?

Noord-Oost Twente maakt ook deel uit van Mineral Valley Twente. Het is een innovatief programma voor beter bodembeheer. Bent u bekend met Mineral Valley Twente?

- o Zo ja, wat weet u ervan?
- o Zo nee, zou u een gesprek met de directeur hiervan op prijs stellen?

In Noord-Oost Twente zijn er vele pachtgronden van zowel particulieren als terrein behorende organisaties (TBO) Land- en Tuinbouw Organisatie afdeling Noord-Oost Twente

- o Wat zou u graag in het nieuwe pachtbeleid willen zien voor beide partijen zodat er gronden blijven voor de agrarische sector?

Is er volgens u maximum aan de grootte van agrarische bedrijven in Noord Oost Twente?

- o Zo ja, wat dan en waarom?
- o Zo nee, hoe wilt u zich daarvoor inzetten voor ons?

Er is veel te doen over stikstof. Vooral als wij kijken over de grens dat daar andere regels worden gehanteerd dan in Nederland bijt dat ons in Noord Oost Twente gigantisch.

De doelen van de reductieerslag (KDW) worden zeker nooit gehaald ook al is de laatste inwoner uit Noord Oost Twente vertrokken. Bent u het met ons eens dat als de doelen niet haalbaar zijn er gekeken moet worden naar wat er eventueel wel zou kunnen d.m.v. innovatie en daarbij het doel de KDW loslaten en met een andere reductie normen genoeg nemen?

- o Zo ja, wat zou volgens u haalbaar zijn en hoe wilt u zich sterk maken daarvoor in de 2e kamer voor ons in Noord Oost Twente?
- o Zo nee, hoe wilt u de huidige doelen dan gaan bereiken?

Zou u op werkbezoek willen komen in Noord Oost Twente als u gekozen bent in de 2e kamer? Wat wilt u de agrarische kiezer in ons gebied nog meegeven

Eline Vedder

CDA #23

Eline Vedder is melkveehouder in het Drentse Ruinerwold, maar studeerde werktuigbouwkunde aan de Universiteit van Twente en werkte voor Unilever in Hellendoorn. Bestuurlijk was ze actief voor de ledenraad van FrieslandCampina, LTO Zuidwest-Drenthe en op dit moment bij de landelijke LTO-vakgroep Melkveehouderij. Ondertussen timmerde ze hard aan de weg in de politiek. Zo werd ze in 2018 met voorkeursstemmen verkozen in de gemeenteraad van De Wolden en een jaar later wederom met voorkeursstemmen in de Provinciale Staten van Drenthe. Vorig jaar schreef zij onder andere met Pieter Omtzigt en FrieslandCampina-directeur Hein Schumacher mee aan het verkiezingsprogramma van het CDA. Vedder heeft twee kinderen en een stiefdochter.

Bent u al eens in Noord-Oost Twente geweest?

Vedder vertelt dat ze met enige regelmaat in Noordoost-Twente komt. "Ik heb vrienden in de Lutte wonen en er staat een paard waar ik nog op gereden heb. Het is een ontzettend mooi gebied. Mijn echtgenoot zegt altijd: 'Als we ooit ergens anders naar toe willen, dan gaan we naar Twente.' Vooral het Twentse coulisselandschap vinden we prachtig!"

Energie

Eén van de kernwaarden van CDA waar Vedder zich verbonden mee voelt is 'gespreide verantwoordelijkheid', ook als het gaat om energiebeleid. Vedder: "Ik vind dat beleid van onderop moet komen. Op gebiedsniveau moet dit bekeken worden en het moet passen in het landschap. Dat is een taak van de lokale overheid, het liefst samen met inwoners. Zo kun je tot oplossingen komen, zoals zonnepanelen op daken of kleine windmolens op het erf."

Vedder ziet ook een rol weggelegd voor initiatieven met biogas en erfvergisters. "Dit wordt een belangrijke route. De warmtetransitie is nog niet aangepakt. De meeste energie gaat in warmte en biomassa vergisters kunnen daar een grote rol in spelen. Mestvergisters en andere reststromen zijn natuurlijk passend in de kringloopgedachte en kunnen bovendien het verdienvermogen van veehouders versterken."

Een mestbeleid?

Als bestuurder bij de vakgroep Melkveehouderij van LTO Nederland krijgt Vedder van dichtbij mee welke processen er spelen rond het mestbeleid. "Ik vrees dat Nederland er heel bekaaid van af gaat komen", vertelt ze. "De derogatie staat onder druk. Als dit ons niet meer gegund wordt, dan raken Nederlandse boeren heel veel mestplaatsingsruimte kwijt. Linkse partijen vinden het prima als dat kwartje de verkeerde kant op

valt. Het is voor ons als CDA belangrijk om als relatief grote partij aandacht te vragen voor de noodzaak van de derogatie. Daarbij helpt het enorm dat we ook in Brussel een grote CDA-fractie hebben.

Zou u het verplicht willen stellen om meer verschillende gewassen te telen met een grotere rotatie?

Verplichte gewasrotatie is iets wat Vedder niet ziet zitten. Vedder: "Eén van de belangrijkste elementen in ons verkiezingsprogramma is dat we doelmaatregelen willen in plaats van middelvoorschriften. Geef boeren een doel, bijvoorbeeld het op duurzame wijze verminderen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, en het dan aan de boeren overlaten hoe ze dat gaan bereiken. In de akkerbouwgebieden wordt gewasrotatie strak toegepast omdat gewassen veel van de bodem vragen. Nu is het vaak in Drenthe al een wisseling van drie gewassen. Boeren zijn vakmensen die prima weten wat de bedoeling is. Het is niet aan Den Haag om dit voor te schrijven. Dit is ook de enige manier om iets te bereiken."

Bomenaanplant.

Het CDA streeft naar meer bomen in Nederland. Ook in Noordoost Twente zijn er mogelijkheden, maar dan op plekken waar al bomen zijn. Vedder is zich ook bewust van de nadelen die meer bomen met zich mee kunnen brengen. "Qua biodiversiteit kan een omzoomd weiland met bomen ook een nadeel zijn", vertelt ze. "Daarom willen we bosrijke gebieden intensiveren." Het aantal bomen neemt af. Voor terreinbeherende organisaties is het gunstig om het aantal bomen te verminderen. De natuurwaarden van het specifieke landschap staan voorop. Vedder: "Bovendien ziet CDA ook veel potentie in de vergroening van steden en bebouwd gebied. Daar heeft met name Maurits van Martels zich afgelopen vier jaar met succes hard voor gemaakt."

Mineral Valley

Hoewel Vedder nog geen werkbezoek heeft gebracht aan Mineral Valley Twente, is ze dat wel van plan. Vedder: "Ik heb er al veel over gehoord en ik vind het een mooi project! Ook voor het project Vruchtbare Kringloop Overijssel heb ik erg veel bewondering. Hoewel we bij ons in Drenthe ook een aantal interessante projecten hebben lopen, kunnen we ons hier ook door laten inspireren."

Pachtbeleid

Als kandidaat-Kamerlid én als melkveehouder streeft Vedder naar zekerheid voor de lange termijn. Vedder: "We zouden moeten gaan voor langjarige overeenkomsten waar je op kunt bouwen en waar je als boer mee verder kan. Zo stimuleer je duurzaamheid en draag je zorg voor een gezonde bodem en een goede bedrijfsvoering. Er liggen een heleboel win-win situaties om te benutten."

Maximum aan grootte van agrarische bedrijven.

Net als verplichte gewasrotatie moet Vedder niks weten van een voorgeschreven maximale bedrijfs-grootte voor agrarische bedrijven. "Grootte van het bedrijf is een middelvoorschrift. Het is niet aan het Rijk om te bepalen hoe groot een bedrijf moet zijn. Een goed plan opgesteld door een ondernemer moet gewoon een vergunning aan verleend worden."

Stikstof

Het CDA blijft zich inzetten voor een herijking van Natura 2000-gebieden. Vedder: "Als we alle economische activiteiten weghalen, dan komen we nog steeds niet onder de kritische depositiewaarde van de meeste natuurgebieden. Er zijn onrealistische

doelen gesteld." Vedder ziet enorm potentieel in de landbouw om met innovatie te verduurzamen. Volgens haar zijn er twee zaken nodig die Den Haag moet brengen.

Vedder: "Allereerst moet er stabiel beleid komen waar je op kunt bouwen. Grote investeringen op lange termijn zijn natuurlijk nogal spannend om te doen in deze tijd en wisselend beleid vergroot de onzekerheid om de benodigde investeringen te durven doen. Het uitgangspunt is op de meeste agrarische bedrijven dat investeringen worden gedaan voor een generatie, om het bedrijf over te kunnen dragen aan de volgende generatie. Ten tweede heeft de politiek een rol in het verbeteren van het verdienvermogen van boeren om die investeringen te kunnen doen. De agrarische sector is innovatief en een ondernemende sector."

"Diversiteit is de kracht van de agrarische sector. Voor ieder bedrijf is in dit land bestaansrecht en een eigen speelveld. Ik hoef niet per sé een stip op de horizon, omdat dat geen recht doet aan de diversiteit in de sector. We moeten de ruimte en het kader heel helder maken, het speelveld afbakenen en daarbinnen spelen."

Wat wilt u de agrarische kiezer in ons gebied nog meegeven?

Een belangrijk advies van Vedder voor boeren – niet alleen in Twente – is om elkaar vast te houden. "In tijden dat er niks aan de hand is dit gemakkelijk. In tijden dat het spannend wordt dan is er onderling ook strijd. We moeten elkaar helpen, juist als onze sector onder druk staat! Er zijn genoeg minder-boergezinde NGO's en partijen die willen profiteren van de verdeeldheid in onze sector."

Jan Klink

#35

Jan Klink, 36 jaar, woonachtig in Loonsdrecht, wethouder in Wijdmeren voor de VVD. Vrouw en 2 dochters, een jongen in april op komst. Schoonouders hebben een melkveebedrijf.

In 1998 moesten we vanwege ontwikkeling natuur bij Wittewierum onze boerderij verlaten en zijn we een melkvee/akkerbouwbedrijf in Boven Pekela (Veenkolonien) gestart. In 2000 vader overleden en in 2014 Bedrijfsleider overleden. Daarna is het bedrijf verkocht.

Jan Klink heeft in Wageningen gestudeerd. Bij het ministerie van LNV en Economische zaken gewerkt. Momenteel dus wethouder in zijn woonplaats.

Bent u al eens in Noord-Oost Twente geweest?

In 2019 was ik met mijn gezin in Ootmarsum op vakantie. Vroeger sprak mijn oma altijd over Alfons Osse en over de steenfabriek. Overigens ken ik Ben Volker, die uit Losser komt. De buurman van mijn neef in Bad Nieuweschans.

Energie

Als het gaat om duurzame energie

-Wind op zee

-Zonnepanelen op daken

-Kernenergie

Dan voldoen we aan de klimaatdoelen van 2050

Het is zeer aantrekkelijk voor grondeigenaren om zonnepanelen op gronden te leggen. VVD wil dat dus liever niet. Jan vindt niet dat het landschap vol (gelegd) moet worden met zonnepanelen en windmolens. Alles wat kan met mest en innovatie uitwerken. Stoppen met subsidiering van biomassa.

Een mestbeleid?

Er is eigenlijk een beleid in Europa. Kader Richtlijn Water. Maar dan wel met maatwerk. Het is de bevoegdheid van de bewindspersoon, minister van Landbouw om hierop in te gaan. Drijfmest moet mogelijk gemaakt worden. Kijken naar weersomstandigheden, als het te nat of te droog is. Er moet dan op tijd aan de bel getrokken worden door agrariërs en anderen. Het is maar de vraag of een Europees mestbeleid en het loslaten van de richtlijnen en derogatie, beter uit zal pakken voor de Nederlandse boeren. Meer realitycheck, kijken in de praktijk. Geen kalenderlandbouw maar maatwerk. Maar eigenlijk zegt Europa dit ook door richtlijnen te geven. Uivoering is aan de lidstaten zelf.

Zou u het verplicht willen stellen om meer verschillende gewassen te telen met een grotere rotatie?

Een boer moet zelf kunnen bepalen wat hij teelt. Aan een derogatieaanvraag zitten voorwaarden aan verbonden. Maar in de basis mag de boer zelf uitmaken wat hij wil. Voorstander van zilte teelt / landbouw. Vanaf hogerhand iets opleggen werkt niet. De boeren kennen de grond zelf het beste.

Bomenaanplant.

VVD is voor bomenplant in Nederland maar doe dat in de stedelijke omgeving. Brengt ook verkoeling in de steden. Woonwijken niet alleen met steen maar ook natuurinclusief. Niet planten naast de wegen en in weilanden. Meer groen en bomen in de stad. Daar waar ze goed bezig zijn met het klimaat moeten ze geen bomenplant verplichten. In West-Nederland bomenplant.

Mineral Valley Twente

Nog nooit van gehoord. Mooie koppeling voor de andere regio's. Jan Klink wil hier graag kennis mee maken. Kijken naar pilots als pilots. Continuering is van belang maar niet elke pilot kan succesvol zijn. Bodemleven en bodemvruchtbaarheid is belangrijk. Kijken naar regio's. Dit heeft best wel een toekomst. Het gehele land moet benut worden. Geheel Nederland moet opbloeien.

Pachtbeleid

Er zitten heel veel belangen bij. Er is een brede belangenafweging. Echt voor de jonge boeren, toekomstgericht. Voor de jongere generatie geen belemmering. Bureaucratische rompslomp verminderen. Uiteindelijk wordt er veel verpacht wat niet binnen het pachtbeleid valt.

Maximum aan grootte van agrarische bedrijven.

Je moet voldoen aan de voorwaarden. De gemeenten en de provincies gaan over de vergunningverlening. Het maakt niet uit hoe groot het is. In het buitenland zijn de bedrijven vaak veel groter. Er zijn al bedrijven die 1000 hectares grond hebben. De situatie bestaat al. Maar dan versnipperd. Dit is juist ondernemerschap. Het moet in balans zijn. Grondgebondenheid en financiering is een belangrijke zaak daarbij. Elke keer iets doen en keuzes maken die bij je passen. Hybride bedrijven. Het principe hoeft je niet vast te leggen maar daar moet je je wel aan vast houden. Dan kom je ook niet in de knel.

Stikstof

Doelen stellen. Haalbaar en realistisch. Het gaat niet om de middelen. Reductie veestapel is niet aan de orde. Rationeel economisch is dit ook niet realistisch. Er moet iets gebeuren. Meters maken met de stikstofreductie.

In het landbouwakkoord worden deze doelen concreet gemaakt. In de sector waar we goed in zijn (dierlijk, plantaardig) moeten we het goed houden. Kennis en kunde benutten. Autonome ontwikkeling: bedrijven met bedrijfshoofden die geen opvolger hebben. Op basis van vrijwilligheid. Marktconforme prijzen. Degene die nu boer is, kan boer blijven. We zijn toploper op heel veel sectoren. En deze kennis en kunde moeten we gericht aan werken. Ontkennen van stikstof is niet meer aan de orde. Uitgangspunt: we hebben een sterke landbouwsector.

Wat wilt u de agrarische kiezer in ons gebied nog meegeven?

We hebben een harstikke goede agrarische sector en wees daar trots op. Samen verder werken aan alle uitdagingen. Samen komen we verder.

Tip voor LTO afdeling Noord-Oost Twente: Halverwege de termijn de landbouwvoerders uitnodigen. Contacten blijven onderhouden met de beleidsmedewerker.

Tjeerd de Groot

#12

D66

52 jaar, Woonachtig in Haarlem.

Kleinzoon van een tuinder uit Heerenveen. De roots van vader en moeder liggen in Friesland. Het hele even al bezig gehouden met verduurzaming van de landbouw.

Vanuit het ministerie LNV (1997) en politiek adviseur van minister Brinkhorst (2000) en MT lid van de directie Internationale Zaken., De Groot op de Nederlandse ambassade in Berlijn als landbouwraad, de zuivelsector en de laatste 4 jaar vanuit de kamer.

Hij was directeur van de Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO) totdat hij op 23 maart 2017 geïnstalleerd werd als lid van de Tweede Kamer.

Bent u al eens in Noord-Oost Twente geweest?

Diepenheim, Enschede. Broer woont in Hengelo. 4 jaar geleden tijdens het verkiezingsdebat in Weerselo. Fantastisch mooi landschap. Afwisselend, houtwallen, zandgronden. Een landschap om te koesteren.

Energie

Met grote aarzeling. Er kunnen nog veel daken benut worden wat betreft zonneenergie. Wat betreft windenergie kijken we eerst naar de Noordzee. Als bewoners met elkaar besluiten om ergens een (eigenaarschap bewoners) windmolen willen realiseren dan zou dat wenselijk zijn.

Boerenerfmolens? Als je dit met de omgeving goed kunt afspreken dan is dat prima. En doe dit dan ook slim. De lusten en de lasten.

Biogas? Zolang er nog een mestoverschot is. De hoeveelheid vee in balans brengen met datgene wat je nodig hebt. Mest scheiden en datgene dat je nodig hebt op het land brengen.

Doelstellingen worden behaald? Dat kan ik niet beoordelen. Probeer alles wat je kunt maar behoud het landschap.

Een mestbeleid?

Is Nederland nu strenger dan andere landen? Dit blijkt erg genuanceerd te liggen. Er is altijd een verhouding tussen belasting van de landbouw en de regels. Gelijke gevallen gelijk behandelen.

Wat je ziet dat er met het mestbeleid bijv. derogatie, is dat we het mogelijk maken om zo te blijven bemesten zoals altijd geweest is. De kern is eigenlijk dat je op zandgrond uitspoelingsgevoelige gewassen teelt. De grondwaterproblematiek vanuit Europa zit onder zandgronden. Geen uitspoelings gewassen op uitspoelings gevoelige gronden. En dan wordt het een stuk ge-

makkelijker. We willen eigenlijk door blijven gaan wat we altijd deden. Er komen extra regels en de boeren gaan weer klagen. Maar eigenlijk kan het gewoon niet. Je moet kritisch kijken naar voer. En veel andere vragen blijven stellen. Wat is nu eigenlijk de functie van de koe? De koe doet iets wat niemand anders kan. Met minder productie een aardeneutrale melk produceren. Kringlooplandbouw! Hoe ga je om met je verdienmodel? Wat is de rol van de cooperaties?

Zou u het verplicht willen stellen om meer verschillende gewassen te telen met een grotere rotatie?

Dat gaat wel diep in de landbouwpraktijk. Ik probeer steeds vanuit het geheel te kijken. Als je grasland goed doet en je laat het oud worden dan kun je daar ontzettend veel CO2 in vastleggen. De bodemgezondheid neemt toe. Koolstof vastleggen van boeren belonen. Zoveel mogelijk van je gras afblijven. Je zou het zo moeten doen dat het organische stofgehalte optimaal is. Hier is vakmanschap gevraagd. Nuchter kijken naar wat je wel of niet doet. Vakmanschap is er op gericht om een zo goed mogelijke bodem te krijgen. Met de productie alleen ga je het niet meer leggen. De boer kent zijn eigen land.

Bodemgezondheid, grondwater, de lucht en biodiversiteit is het belangrijkste. We teren in op het kapitaal om de productie zo hoog mogelijk te houden. De balans is zoek. En dit moeten we doorberekenen naar de consument. De retail heeft hier ook een rol in. D66 heeft een plan ingediend hierover. De consument is aan zet om hieraan een bijdrage te doen. Daar kunnen de boeren niks aan doen. De verwerkende industrie en de retail moet hierin de verantwoordelijkheid te nemen. Schone lucht, schoon water en natuur. Wat is normaal?

Bometaanplant?

Wij trekken in ons verkiezingsprogramma 500 miljoen uit voor de klimaatdoelen. Landschapselementen worden gesubsidieerd onder het GLB. Om Nederland goed door te geven voor de volgende generatie moeten we hier samen uitkomen. Met landbouw samen meer de natuur integreren. En boeren moeten flink ondersteund worden hierin. Bewust samenwerken om dit perspectief terug te brengen.

Mineral Valley

Nee, ken ik niet. Werkbezoek prima. De hele kamercommissie uitnodigen!

Pachtbeleid

Zodanig vormgeven dat het bijdraagt aan de bodemkwaliteit. Dat is de kern. Voorkomt dat je met kortdurende pacht de grond uitwoont. Met een bodempaspoort de kwaliteit bijhoudt. Hoeveel zware machine ga je erop bijvoorbeeld. In sommige delen van Nederland zijn boeren bezig om met lichtere machines het land op te gaan. Dit is beter voor de bodemstructuur. Afhankelijk van grondsoorten.

Maximum aan grootte van agrarische bedrijven.

Kringlooplandbouw is belangrijk. Geen voer van mensen voor dieren. Biologie gestuurd. Dierenwelzijn. Intrinsieke waarde van een dier moet leidend zijn. De overheid heeft deze bepalingen niet uitgewerkt. Dat betekent dat in de intensieve veehouderij (kippen, varkens) de waarde van de dieren onvoldoende tot zijn recht komt. Dit heeft geen toekomst. We zullen kritisch moeten kijken naar de omvang van bedrijven. En de omvang van de veestapel van varkens en kippen. Kipster probeert op een diervriendelijke manier om anders naar de kip te kijken en daar een verdienmodel aan te hangen. Je moet kijken welke bedrijven je nu hebt.

Stikstof

Ook Duitsland moet reduceren en zal aan de wet moeten voldoen. Ook België is inmiddels over de vingers getikt. We moeten doen wat we volgens de wet verplicht zijn. Een evenwicht tussen natuur en landbouw. De hoeveelheid ammoniak vanuit de veehouderij is te groot en daar moeten we wat aan doen. De stikstof is een voedingsstof waarmee gewassen groeien. Maar de natuur wordt daar minder creatief van. Nu krijgt de natuur alleen maar hamburgers de hele dag. En dit leidt tot verdwijning van soorten. Er wordt nog het vijfvoudige naar het buitenland geëxporteerd. We importeren veel minder. Uiteindelijk zullen we aan de bak moeten. Op een aantal gebieden zal het moeilijk blijven.

Wat wilt u de agrarische kiezer in ons gebied nog meegeven?

Er zijn partijen die zeggen dat ze dicht bij de boerenstand staan.....maar die zijn niet helemaal open in datgene wat er op de boeren afkomt. Klimaat is belangrijk. Diverse partijen krijgen een onvoldoende. En andere partijen ontkennen het gehele klimaatverhaal. We weten nu al dat we de doelen van KRW niet gaan halen. We zijn nog lang niet klaar. We hebben een kringlooplandbouwvisie neergelegd 17 miljard voor landbouw en natuur.

Het huidige beleid is slecht voor jullie! D66 heeft een plan om de boeren te houden en anders ga je kapot aan de intensivering. De kern klopt niet. De productie per koe gaat door het dak.

Veestapel halveren heb ik nooit gezegd. Nuanceren alleen kippen en varkens reststromen voeren. De omvang van koeienstapel zal afnemen. 30% zal het afnemen. Ik draag een warm hart voor de sector. Genetica is gericht op zo hoog mogelijke productie. We slaan soms wat vragen over omdat we dierenwelzijn gelijkstellen aan productie. Het is doorgeschooten.

Laura Bromet

**GROEN
LINKS** #4

Werd op 7 juni 2018 beëdigd als Tweede Kamerlid Sinds 2,5 jaar Landbouw en natuur portefeuille. Werkzaam geweest voor het familiebedrijf 'televisieprogramma's maken'. Wethouder gemeente Waterland (2014). Van 2006 tot 2014 is ze lid van deze gemeenteraad werkzaam geweest bij natuurmonumenten. Ook heeft ze onder meer gewerkt als journalist bij het Noordhollands Dagblad, gewerkt bij het Luzac College als leerkracht en als beleidsmedewerker landbouw, natuur, milieu en ruimtelijke ordening voor GroenLinks (vanaf 2010).

4 kinderen: jongste 13 -23 jaar. Woonachtig op het platteland in Noord-Holland.

Bent u al eens in Noord-Oost Twente geweest?

Eenmaal per jaar gaan we met de gehele familie zussen en broer (14 stuks) wandelen. Zo zijn we in Losser geweest en hebben de Smokkelroute gewandeld, richting Bad Bentheim. Fantastisch landschap. En vroeger bij de jeugdhoeve in Lattrop-Breklenkamp geweest.

Energie

Zon- en windenergie. Eerst alle daken vol. Windenergie, niet wind op land maar wind op zee. Het is aan de lokale bestuurders te bepalen. Kleine windmolens op boerenerven zou prima zijn. Mest moet op het land terecht komen en geen energie uithalen. Er zijn bepaalde andere energie zaken. Er moet zoveel vee in Nederland zijn dat mogelijk is om de gronden te bemesten. Wij zijn voor minder vee in Nederland. Dat is geen geheim.

Een mestbeleid?

Groen Links is niet blij met het landbouwbeleid van de laatste 10 jaren. Na de oorlog was het beleid begrijpelijk maar voor nu is het niet goed genoeg. De milieuruimte is klein en daarom moet je alles inkaderen met heel veel regels. We zitten tegen een productieplafond aan. Er zijn internationale afspraken gemaakt over het beschermen van de natuur en KRW. Er zijn in zekere zin al afspraken en vanwege derogatie hebben we al een uitzonderingspositie.

2022 moet de waterkwaliteit op orde zijn. De collega's zijn een gevaarlijk spel aan het spelen. We moeten niet meer tegen de milieugrenzen aanlopen. Minder vee in Nederland, intensieve veehouderij moeten we

vanaf. Dit ligt aan het bedrijf zelf. Grondgebondenheid is hierin van belang. Een groot bedrijf is niet per se slecht. Het is jammer dat boeren gedwongen worden om een normaal gezinsinkomen te verdienen. 'Wil je 50 of 500 koeien tegen dezelfde prijs', vraagt ze vaak. Dan willen boeren vaak 50. Maar hoe moet dit dan? Meer inzetten op kwaliteit. We moeten zorgen voor gezonde producten die het milieu niet aantasten.

Zou u het verplicht willen stellen om meer verschillende gewassen te telen met een grotere rotatie?

Probleem van de verdroging. Dit is dan ook een doodlopende weg. We willen niet met 'verboden' werken maar we willen wel stimuleren dat er bijv. liever geen mais op zandgrond geteeld wordt. Maar het blijven moeilijke afwegingen.

Bomenaanplant?

Kijken naar kansen die er liggen. Het coulisselandschap vindt iedereen heel erg belangrijk. En daar horen regelingen bij. Er moeten regelingen komen die stimuleren dat er houtwallen zijn en dat er meer terugkomen op oude plekken. En compensatie hoort hierbij, zelfs iets extra. Een houtwal kost werk. Er komt een nieuw Gemeenschap Landbouw Beleid. Waar zou het een aanvulling zijn om ze terug te willen.

Het toerisme is een belangrijke drager in het gebied en daar zou een mooi verdienmodel in zitten. Groen in de stad: meer groen in de steden. Een stuk geschreven samen met Maurits von Martels. We willen niet de boeren wegdrijven maar er moet anders geboerd worden. 100 jaar geleden waren er 80% bomen meer.

Mineral Valley

Wel wekelijks al boeren bezocht. En als ik opnieuw gekozen wordt dan wil ik zeker ingaan op een uitnodiging om Noord-Oost Twente te bezoeken.

Pachtbeleid

Pachtbeleid koppelen aan verduurzaming van de landbouw. Milieuschade moeten worden meegerekend in het eindproduct. De grondprijs is belangrijk in de bepaling van de prijzen die consumenten in de supermarkt betalen. Het is een ingewikkeld systeem die alle belangen raakt. Die stimulans die eigenlijk iedereen wel wil. Op dit terrein is ze benaderd met LTO.

Maximum aan grootte van agrarische bedrijven.

Stikstofprobleem: De deken die over Nederland ligt en de stikstof die in het natuurgebied neerslaat. Stikstof voor alle sectoren moet gehalveerd worden door alle sectoren. En dit is een hele opgave. Dit moet gerealiseerd worden om de veestapel dus te halveren.

Er liggen kansen voor boeren in natuurgebieden als natuurbeheerder. En dit is een kans en nu vaak nog een culturele kwestie. De Natura2000 gebieden moeten beschermd worden. Bij de Nieuwkoopse plassen speelt het ook. Het plan heb ik nog niet bestudeerd. Het is mooi dat ze het probleem erkennen en dat ze op zoek zijn naar een oplossing.

Landschapsbeheer moet alsnog gebeuren. Het Rijk moet daar de portemonnee moeten trekken. Er zijn veel stoppers. 'Ik zeg niet dat het makkelijk is', 'ik zou er naar kijken hoe de bedrijfsvoering veranderen kan'.

Er me neerleggen dat de natuur in de buurt ligt en kijken naar de kansen die er liggen. Onze buurman is bijv. een zorgboerderij begonnen. De bedrijfsvoering veranderen.

Als je dit niet kan dan is de plek naast het Natura 2000 gebied misschien niet de beste plek om te blijven.

Stikstof

Stikstofreductie kan niet door innovatie alleen opgelost worden. 'Gelukkig boeren' is belangrijk. Het is ook wel het opbieden van boeren met elkaar die het lastig maakt. Kennis is erg belangrijk. Laten we leidend zijn op basis van kennis. De glastuinbouw is hierin een mooi voorbeeld: natuurlijke plaagbestrijding, waterhergebruik, zelfenergievoorzienend. Er zal echt een omslag gaan plaatsvinden.

Wat wilt u de agrarische kiezer in ons gebied nog meegeven?

Een werkbezoek aan Twente. Jazeker. Ik wil graag in gesprek met boeren blijven. We moeten het met elkaar doen.

Ik heb een stukje geschreven voor agrarische jongeren en daarin ook gezegd: 'Kijk verder dan je neus lang is. Het zal je verbazen maar er is heel veel liefde voor de agrarische sector.'

Roelof Bisschop

SGP #3

Geboren en getogen op boerderij. Gekozen voor onderwijs, Leerkracht Geschiedenis, Staatsleer, 35 jaar in werkzaam geweest. Sinds 2012 in de Tweede Kamer. Samen met zijn vrouw, 6 kinderen en 7 kleinkinderen. Historisch besef is nooit weg. Vroeger boerenbedrijf Rouveen, gemeente Staphorst. Als jochie (1956) herinner ik me dat het paard wegging toen de eerste trekker kwam. Oorspronkelijk gemengd bedrijf. De dorsmachine nog zien rijden op het erf. De omslag naar melkveebedrijf. De gehele mechanisatieomslag gezien.

Bent u al eens in Noord-Oost Twente geweest?

Weleens fractiedagen in 'B&B de Oale School in Lattrop met het gehele team. Prachtige omgeving en daar van alles gedaan. Digitale ontmoetingen met agrariërs tot Vriezenveen. Een dag fietsen in Noord-Oost Twente. Overvallen door een regenbui en geschuild in een gastvrije Landwinkel met zeer vriendelijke mensen.

Energie

Dit gaat niet goed. We weten niet hoe het op de lange duur uitwerkt. Subsidiestromen zo inrichten om eerst op de daken van de boerenschuren zonnepanelen te leggen. Dan kun je eindeloos vooruit. Dan kun je een groot deel van de ambitie waarmaken. Dan spaar je landbouwgrond. Die heb je nodig voor een gegarandeerde en veilige voedselvoorziening. Omgang naar nieuwe energie prima maar voor waterstof en kernenergie niet je ogen sluiten. Niet het platteland vervuilen met windmolen en zonnepanelen. Energiesubsidies zijn meer voor grootschalige projecten terwijl een boerenwindmolen van 25 meter goed zou kunnen. Faciliteren van duurzaam verdienmodel voor de boer zelf. Biogas mogelijkheden op te nemen in de RES. We blijven hieraan duwen en trekken.

Een mestbeleid?

Niet een mestbeleid voor geheel Europa. Maar voor een nuchter mestbeleid. Derogatie ieder twee jaar is niet goed. Nederland moet werken aan een mestbeleid waarin de eisen van de bodem in Nederland gewenst zijn. Nederland is vaak het beste jongentje van de klas. Overdadige regelgeving fors in snoeien. Vanuit de gedachte van kringlooplandbouw is het niet handig hoe de mestwetgeving er nu voor staat.

Zou u het verplicht willen stellen om meer verschillende gewassen te telen met een grotere rotatie?

Het is een illusie om te denken dat je vanuit Den Haag of vanachter een bureau uit Wageningen kunt bepalen hoe het werkt op het land. Boeren hebben voluit een attitude om te kijken hoe te innoveren. De sector is voortdurend in beweging. Als overheid geen middelenvoorschriften maar doelvoorschriften opstellen in samenspraak met de sector. Een haalbaar doel en het aan de sector laten om het te realiseren. Als de ruimte gegund wordt dan zal het verrassend zijn hoe dynamisch deze agrarische sector is.

Stikstofbeleid

Voerspoor beïnvloeden. Voor te schrijven hoe dit moet is toch te zot. De ambtenaar achter het bureau kan hierover niet meebeslissen. Beter nadenken en beter in overleg gaan met de sector. Een gefundeerd beleid neerleggen. Het is te theoretisch en te weinig gericht op de praktijk. Goed landbouwbeleid maak je alleen door te praten met de sector zelf. Als boerenzoon weet ik dat dat belangrijk is. We schuwen de confrontatie niet.

De start van het landbouwakkoord komt er. En dit moet perspectief bieden. Landbouwers hebben een waarborg nodig. De overheid moet zich committeren aan een bepaald besluit en dat er niet over 4 jaar opnieuw extra maatregelen komen. De komende generatie kan daarmee dan een omschakeling te maken.

Nederlands stikstofbeleid werkt met 0.05 mol per hectare, dit is een onwerkelijke/fictief getal. In grensgebieden moeten boeren hierin niet afgerekend worden. Rekening houden met weersgesteldheid, droogte en te nat. Dit laatste is ook vastgelegd. 'SGP hoopt sterk genoeg terug te kunnen komen om doel 2035 in stikstofwet van tafel te halen.' De KDW wordt sowieso niet gehaald zelfs wanneer we Noord-Oost Twente leeghalen. Er ligt nog een hele klus op ons te wachten.

Bomenaanplant

Een gezond milieu is belangrijk. De verstedelijking meer voorzien van groen. Meer onderdeel te laten zijn van de groene gebieden. Voor een goed natuurbeleid heb je massa nodig, een plukje bomen is niet voldoende. Het platteland van bomen in weilandgebied is niet gewenst omdat er minder opbrengst van het land is. Is ook geen prettig gebied voor weidevogels. Biodiversiteit niet verstoren. Bomen planten is prima maar er moet over nagedacht worden 'waar en hoe' je dit gaat doen. Ook inbreiding qua woningbouw moet in steden gebeuren.

De claim die neergelegd wordt op het platteland is dwaas. Natuur, bebouwing, bomen. Voedselzekerheid is het allerbelangrijkste wat er is. Beter kijken naar balans natuur en landbouw. En goed kijken naar het platteland. De gaten vallen in de bedrijfsterreinen en daar moet je wat mee.

Mineral Valley

Ja, we zijn ermee bekend. Bisschop noemt het weleens voorbeeld. Het is altijd goed om eens een werkbezoek te hebben. Dit heb je nodig om dit werk goed te doen. Deze energie goed benutten.

Pachtbeleid

Je merkt dat het een ongelofelijk ingewikkelde materie is. Er wordt al jaren aan getrokken. Hier is geen pasklaar antwoord. Het instrument van kortdurende pacht zou mogelijk gemaakt moeten worden maar dan moet je de risico's ook tackelen. Van nature gaat onze voorkeur uit naar langdurig pachten en dat biedt zekerheid voor de bewerker van de grond. Voor duurzaam beheren zijn duurzame relaties nodig. Dit sterkt ook de kringloopgedachte. Je zult een mengvorm moeten vinden waarbij je voor acute situaties kortlopende pacht mogelijk maakt en langdurig ook.

Pachters voldoende beschermde positie behouden. Het is buitengewoon ingewikkeld. In zijn algemeenheid omdat we ons er nog niet op gestort hebben omdat er andere belangrijker zaken aan bod zijn. De pachter moet niet klem komen te zitten.

Maximum aan grootte van agrarische bedrijven.

Op een groot bedrijf kan dierenwelzijn soms beter geborgd zijn dan op een kleiner bedrijf. Het is te simpel om te stellen 'op kleine bedrijven kan er beter gewerkt worden'.

Boeren willen een fatsoenlijk verdienmodel en daardoor is schaalvergroting nodig. Er wordt sterk geframed dat bedrijfsgrootte van belang is. Maar het valt en staat met het vakmanschap van de boer. Ieder heeft zo zijn eigen redenen om naar een bepaalde grootte te willen. We zijn geen voorstander van de rigoureuze eis van een bepaalde grootte.

Twente bezoeken

Absoluut! Als SGP zijn we geen oppositiepartij en ook geen coalitiepartij. We willen een goede bijdrage leveren aan het landbouwbeleid. SGP heeft ook een eigenstandige informatiestroom en een van de manieren is om werkbezoeken te doen.

Wat wilt u de agrarische kiezer in ons gebied nog meegeven?

Blijf gewoon vooral je ding doen. Kijk goed rond. Bisschop heeft het woordvoerderschap op zich genomen. De agrariërs zitten in ons DNA. Gewoon bellen als er vragen op problemen zijn. Knelgevallen brengen ze onder de aandacht binnen het ministerie.

We gaan voor een eerlijke sector die een belangrijke bijdrage levert op het welzijn en de welvaart.

Caroline van der Plas

#1

*BoerBurgerBeweging opgericht om het platteland en voedselmakers een stem te geven.
Twee jaar chefredacteur bij uitgeverij Agria.
In augustus 2015 boer-en-burgercommunity @Boerburgertweet opgericht.
In 2018 Team Agro NL opgericht. Het platform waarin Nederlandse boeren, tuinders, akkerbouwers, telers en kwekers samenwerken.
2014-2018 Communicatiemanager bij de Nederlandse Vakbond Varkenshouders
1988-2014 Redacteur bij verschillende bladen. Woonachtig in Deventer met haar 2 zoons.
Haar man is in 2019 overleden.*

Bent u al eens in Noord-Oost Twente geweest?

Ik kom wel veel in Twente. Met Jan Brok in Enter, met Daniel Prinsen in Haaksbergen en in Westerhaar. Bij Erve Broam de social media-avond van LTO Vrouw & Bedrijf.

Er wordt altijd gezegd dat er groene woestijnen zijn. In Twente ademt het nog de familiebedrijven en agrarische familiebedrijven. Het coulisselandschap Landschapsbeheer kan niemand anders en dat zie je terug. Het is hun eigen leefomgeving. Boeren beheren het landschap en natuurbeheer. En dat is de reden dat er heel veel mensen komen recreëren in Twente. De boeren zijn het kloppende hart van het platteland. En als dit stopt dan valt alles stil. Het ademt echt een agrarische gemeenschap uit. Plattelanders leven in harmonie met boeren.

Energie

Het landschap wordt beheerd door boeren. Maar mag het landschap veranderen? Er liggen veel opgaves. Wij zijn voor zonne-energie op daken en dan pas op vruchtbare landbouwgrond. Duurzame energietransitie is erg belangrijk. Rücksichtslos zijn er zonnepanelen op landbouwgrond laten leggen. Zeker voor stoppende boeren een mogelijke inkomstenbron, zeker wanneer inkomsten niet meer uit voedselproductie te halen is. Een boer wil voedselboer zijn en geen energieboer. Ze moeten de mogelijkheid krijgen om voedsel te produceren en daar hun inkomsten uit te kunnen halen.

De omgeving moet ook kunnen profiteren van de energie. Als al die zonneparken er zijn, dan is het landschap onherstelbaar beschadigd. En mensen komen juist om te recreëren in mooi landschap en die gevolgen moeten we goed in de gaten houden. Een boer met een paar zonnepanelen legt is prima maar de megazonneparken

(A1 bij Wilp) zijn niet gewenst. Wat is mega? 80 ha. Geluidswallen langs snelwegen. Wind? Voorstander van kleine windmolens. Grote windmolens wekken maatschappelijke weerstand op. Windmolensparken op de Noordzee zijn niet gewenst en zijn ecologisch niet verantwoord. Dorpsgemeenschappen worden gespleten door de verschillende meningen.

Een mestbeleid?

Gelijke monniken, gelijke kappen. In Europa moet een gelijk beleid krijgen wat dat betreft. Mest uitrijden, regels moeten versoepeld worden. Weersafhankelijk. Geen kalenderlandschap. Seizoenen veranderen en we bewegen allemaal mee in klimaatsverandering. Er is veel bovenwettelijke regelgeving. Dat zou gelijk getrokken moeten worden. Gelijk speelveld binnen de EU. Andere landen gaan nooit de Nederlandse regelgeving overnemen.

Zou u het verplicht willen stellen om meer verschillende gewassen te telen met een grotere rotatie?

Zandgronden in Twente. Gewasrotatie is dat iets? Geen generieke maatregelen nemen. Gericht kijken waar wat mogelijk is. Waar is voldoende ruimte? Waar groeit iets goed? Haagse regelgeving moet een plattelandstoetsing krijgen. Op welke gebieden is iets wel of niet haalbaar. Er moet plaatsspecifiek gekeken worden. Het is goed dat er belangenbehartigers zijn. Het is belangrijk dat de agrariërs zichtbaar zijn. De realiteit laten zien. Het platteland binnen de kamer brengen. Kennis moet terugkomen. BBB heeft deze kennis in huis of heeft korte lijnen met deze sector.

Mineral Valley

Caroline van der Plas komt graag op bezoek bij proefvelden van Mineral Valley.

Bomenaanplant

Eerst stoppen met kappen van bomen. Geen bomen kappen voor biogascentrales.

Waar kan het? En waar kan het niet? We hebben een klimaatopgave maar we hebben ook een voedselopgave. Voedselzekerheid
In 1950 waren er 2,5 miljard mensen en p.p 0,5 hectare
In 2050 zijn er 9 miljard mensen en p.p 0,17 hectare grond ter beschikking.
In Nederland de meest vruchtbare landbouwgrond. Vanuit de luxe van winkelschappen gaan we experimenten uitvoeren. Hogere kostprijs voor de boer moet zijn geborgd.

Pachtbeleid

BBB wil een stabiel, langjarig en betrouwbaar plattelandsbeleid met een looptijd van tientallen jaren waarin is vastgelegd wie welke ruimte krijgt in Nederland. Daar horen ook langere pachttermijnen van minimaal 7 jaar bij.
De vermogensrendementsheffing kan ertoe leiden dat verpachters afhaken en grond in de verkoop doen. Hier moet in het kader van voedselzekerheid en landschapsbehoud voor landbouwgronden een speciale regeling voor komen.
BBB is voorstander van het inzetten van bermen, groenstroken en akkerranden om de insecten- en bijenpopulatie te beschermen. Boeren die hier in investeren moeten hiervoor beloofd worden via de prijs van hun producten. Extra eisen op dit gebied of restricties aan het gebruik van verpachte landbouwgrond moet dus leiden tot extra opbrengsten of lagere kosten voor de pachter

Maximum aan grootte van agrarische bedrijven.

Dieraantallen of bouwblokken. Inpasbaar in het landschap. Niet heel veel schaalvergroting. Schaalvergroting kun je nooit helemaal tegenhouden. De

bedrijfsvoering overzichtelijk houden. We hoeven niet terug naar Ot en Sien tijd. Schaalvergroting biedt ook voordelen. Schaalvergroting moet geen doel op zich zijn. Ondernemers moeten gewoon kunnen ondernemen. Ruimte om te ontwikkelen moeten er gewoon zijn.
Er is een democratisch stelsel en als je de vergunningen voor elkaar hebt dan moet dat kunnen. De naaste buurman mag natuurlijk wel tegen zijn maar het MOB is een raar gegeven. Voordat je gaat bouwen moet je een goed contact hebben met de omgeving. Vaak komen bezwaren vanuit onwetendheid.

Stikstof

KDW zijn onhaalbaar daar moeten we van af. Heeft grote gevolgen voor de agrarische sector. Van andere sectoren is de stikstof uitstoot nog niet eens bekend. Er moet een nieuw meetsysteem komen. De houtstook blijkt een grote fijnstofuitstoot te geven. Nu blijkt het anders te zijn. BBB wil andere partijen laten meebewegen. Het voorbeeld hiervan is Partij van de Dieren want als kleine partij kun je veel bereiken. Je bent een one-issue partij die van betekenis kan zijn.

Wat wilt u de agrarische kiezer in ons gebied nog meegeven?

Wij zijn de enige partij die structureel en voorgoed opkomt voor de agrarische sector. Bij veel andere partijen komt dit item weer onderaan de lijst. De plattelandstoets is er continu. Op 17 maart heb je de keuze om iets anders te willen. Op 18 maart is het te laat.
Mensen op de lijst van het platteland gaan vastgeroeste patronen losweken. Idealisme blijven ze uitdragen. Ze hebben een stip op de horizon gezet. Dat heeft hen qua invloed heel sterk gemaakt. En zo proberen ze het ook te doen. De groene ruimte behouden voor de volgende generatie. De luis in de pels te zijn kun je anderen ook mee laten bewegen. Het idealisme is het platteland.

LTO noord TERUGKIJKEN

19 januari 2021

Politici in de 2e kamer maken het beleid voor de toekomst. Waar staan zij voor? Hoe kijken ze naar de toekomst? En welke partij begrijpt jou als jonge agrariër? Over deze vragen en meer gaan we in gesprek met de (potentiële) landbouwwoordvoerders van de 2e kamer! Wat is jouw boodschap voor de politici?

www.wegaanlive.nl/boernproat

Samen met landelijke politici in gesprek over de agrarische sector in Twente.
Een online bijeenkomst voor en door Twentse jongeren.

Een terugblik
op
de avond

LTO
noord

DIVERSEN
LTO Nederland

Verkiezingen
17 maart
2021

Verkiezingsmanifest 2021 Verdiep je erin!

In aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen van 17 maart 2021 heeft LTO Nederland het Verkiezingsmanifest 2021 opgesteld: Een nieuwe kans voor goed beleid voor onze boeren en tuinders. Hierin doet LTO namens haar leden voorstellen om boeren en tuinders in Nederland een gedegen toekomst te geven. Deze zomer zijn er gesprekken geweest met politici, programmacommissies en andere stakeholders om onze oplossingen te delen. Lees het Verkiezingsmanifest 2021:

<https://www.lto.nl/wp-content/uploads/2020/06/LTO-Nederland-verkiezingsmanifest-2021.pdf>

Programmatracker Meer weten?

Dit najaar presenteren de politieke partijen met welke partijprogramma's ze de verkiezingen in gaan. Inmiddels zijn de eerste verkiezingsprogramma's gepresenteerd en spoedig volgen de anderen.

Ook vindt u een overzicht van de volledige (concept) programma's van de verschillende politieke partijen. De Programmatracker is vrij te gebruiken, met bronvermelding.

De een met een grotere landbouwparagraaf dan de ander. Om het overzicht te houden introduceert LTO Nederland de **Agrarische Programmatracker** (versie 4 jan). De voor de agrarische sector belangrijkste passages zijn hierin overzichtelijk te vinden en te rangschikken.

<https://www.lto.nl/onderwerpen/verkiezingen/>